

CYNGOR CYMUNED Y BETWS

Cynhaliwyd cyfarfod misol Cyngor Cymuned y Betws yn Ffestri Capel Newydd, y Betws ar Ddydd Mercher y 10 fed o Gorffennaf 2019 am 6.30 yr hwyr.

YN BRESENNOL: Y Cynghorwr Loreen Lewis (Cadeiryddes), Cynghorwyr Lucy Jones, Maldwyn John, Delyth Richards, Annette Price, Lynwen Phillips

Cynghorwr Sir - Ddim yn bresennol.

1. CWESTIYNAU CYHOEDDUS / SYLWADAU

Un aelod o'r cyhoedd yn bresennol.

2. CROESO I GYNGHORYDD AC YMDDIHEURIADAU NEWYDD

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Lynwen Phillips newydd i'r cyfarfod a'r Cyngor Cymuned.

Ymddiheuriadau a dderbyniwyd gan y Cynghorydd Sir a Chymuned Betsan Jones, Cynghorydd Jose Picouto, Nolene Morgan, Wendy Haines, Janet Davies and Alex Davies.

3. DATGANIADAU GAN AELODAU AM FUDDIANNAU ARIANNOL A RHAI HEB FOD YN ARIANNOL.

Dim

Rhoddodd y clerc ffurflenni i'r Cynghorwyr i'w llenwi er mwyn cael cofrestr gyfredol o fuddiannau aelodau.

PENDERFYNWYD i'r Clerc i e-bostio'r ffurflenni at bob Cynghorydd.

4. CADARNHAU A LLOFNODI COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWDYD AR DYDD MERCHER 12fed o MEHEFIN

Cynigiodd y Cynghorydd Annette Price ac eiliodd y Cynghorydd Delyth Richards fod cofnodion y cyfarfod misol a gynhaliwyd ddydd Mercher 12fed Mehefin 2019 yn cael eu cadarnhau a'u llofnodi gan y Cadeirydd.

5. HEDDLU DYFED POWYS

PCSO 8039 Arwyn Rees yn bresennol.

FFIGURAU TROSEDDU AM MIS MEHEFIN 2019

Ymosodiad = Niwed Troseddol = 2 ar Graffiti Maes Chwarae Heol Y Felin a Gweld difrod Saw
Dwyn o siop = Troseddu Cyffuriau = 1 ym Mynydd Betws

Byrgleriaeth =

Lladrad =

Trosedd Ceir =

Amriwiol =

Cyfanswm Troseddu wedi eu Adrodd = 3

Gadawodd PCSO 8039 Rees y cyfarfod am 19:20.

6. ADRODDIAD Y CYNGHORWR SIR

Ddim yn bresennol.

7. MATERION YN CODI.

Cydnabuwyd yr ohebiaeth ganlynol a **NODWYD** y cynnwys.

7.1 Hysbysodd y Cadeirydd yr aelodau bod posteri Betws In Bloom wedi'u gosod ar yr hysbysfyrddau cymunedol ac yn siop y siop trin gwallt leol. Roedd rhybudd hefyd wedi'i roi yn y gwarcheidwad de cymru o dan newyddion Betws.

7.2 Bydd y Cadeirydd yn canslo'r Ffestri gan fod cynghorydd newydd diwrthwynebiad bellach yn y swydd ac nid oes angen pleidleisio.

7.3 Hysbysodd y Cadeirydd yr aelodau bod y Ffair Ysgol Haf wedi'i chanslo ac na fyddai'n cael ei chynnal yn ddiweddarach.

7.4. Hysbysodd y Cadeirydd yr aelodau ei bod yn aros am ateb gan Mr Whitehouse ynghylch y Bwi Bywyd.

PENDERFYNWYD i'r Clerc fynd ar ôl.

7.5. Cododd y Cynghorydd Price y difrod ym Maes Chwarae Heol Y Felin sy'n cael ei achosi gan bobl ifanc sy'n mynychu partïon 6ed dosbarth er nad ydyn nhw'n cael eu gwerthu alcohol yn y lleoliadau, maen nhw'n cael alcohol maen nhw'n ei yfed ymlaen llaw. Hysbysodd PCSO 8039 Rees yr aelodau y gellir yfed alcohol gartref pan fydd yn 10 oed neu'n hŷn ac nad yw yn erbyn y gyfraith. Hefyd hysbysodd yr aelodau bod alcohol yn cael ei atafaelu'n rheolaidd gan rai dan 18 oed. Cafwyd trafodaeth ynghylch y difrod diweddar ar y maes chwarae a achoswyd gan 3 phlentyn lleol sydd i gyd o dan 10 oed.

7.6 Cododd y Cadeirydd faterion yn ymwneud â marchogion llawenydd ar Ffordd Maesquarre 9 -11pm ar nos Sadwrn. Cafwyd trafodaeth gyffredinol ynghylch ymddygiad gwrthgymdeithasol pobl ifanc mewn gwahanol ardaloedd yn y ward megis rhai yn cerdded yn araf ar draws y ffyrdd o flaen traffig sy'n dod tuag atynt, taflu sbwriel, rhegi o flaen plant ifanc, canghennau'n cael eu torri yn y parciau a'r ardaloedd chwarae, ymddygiad gwrthgymdeithasol yn yr ardal griced. Dywedodd PCSO 8039 Rees wrth yr aelodau mai'r dystiolaeth orau yw'r dystiolaeth fideo o'r troseddwyd. Mae rhybuddion a gorchmynion ASB yn cael eu cychwyn yn briodol. Gadawodd PCSO 8039 Rees y cyfarfod am 19:20.

7.7 Yn dilyn pwynt 7.8 y mis diwethaf mewn Gohebiaeth trafodaeth ynghylch coed TPO yn yr ardal - Mae gan y Cyngor sir fap sy'n dangos lle mae'r holl goed TPO yn yr ardal. Bydd yr hen dderwen ar y llwybr du sydd ger fferm Maes Y

Betws yn cael ei chynnwys yng nghystadleuaeth Coeden y Flwyddyn Cymru gan fod y dderwen Americanaidd wedi marw, y coed ywen yn yr Eglwys - mae angen mesur eu girth yn ansicr o'u hoedran neu os oes TPO arnynt.

PENDERFYNWYD Clerc i gysylltu â'r Cyngor Sir ynghylch statws coed ywen.

7.8 Dosbarthwyd ffurflenni i Gynghorwyr ynghylch lwfansau'r Panel Taliadau Annibynnol er mwyn iddynt naill ai optio allan neu gwblhau eu manylion gan fod y lwfans yn drethadwy. Dychwelwyd y rhain i'r Clerc gan y Cyng John, Phillips a Picouto a oedd wedi postio ei ffurflen at y Clerc.

8. GOHEBIAETH

Cydnabuwyd yr ohebiaeth ganlynol a **NODWYD** y cynnwys.

8.1 E-bost a dderbyniwyd ynglŷn â'r llwybrau troed wedi tyfu'n wyllt, cafwyd trafodaeth yn rhoi gwybod bod grŵp Cerddwyr Ammanford yn mynd â chramenwr gyda nhw er mwyn torri unrhyw ganghennau sy'n crogi drosodd ar y llwybrau y maent yn cerdded sy'n arbed y ceidwaid lleol gan eu bod yn brin o staff ac yn gorchuddio mawr ardal.

Efallai bod hyn yn rhywbeth y gallai grŵp cerdded Betws Crwydriaid ei wneud?

8.2 Trafodaeth ynghylch gwiriadau rheolaidd ar y meysydd chwarae a chynnal a chadw'r offer. Dywedodd y Cynghorydd Richards fod y llif yn cael ei wneud yn ddiogel gan y byddai sedd blastig newydd yn costio £70.

8.3 Ymateb gan adran Rheoli Traffig Cyngor Sir Caerfyrddin am y materion a godwyd gan aelod o'r cyhoedd yng nghyfarfod mis Mehefin. Fe wnaethant hysbysu eu bod o'r blaen wedi gosod arwydd 'anaddas ar gyfer HGV' ym mhen uchaf Argoed Road ger ei gyffordd â'r ffordd sy'n arwain at Fynydd Betws, fodd bynnag, nid oedd yn ymarferol gosod ac arwydd ychwanegol ar waelod Argoed Road fel mae'n ymddangos nad oedd y tir lle y gellid gosod yr arwydd yn ddiogel yn eiddo i'r Awdurdod Priffyrdd. Fe wnaethant hysbysu hefyd y byddant yn monitro'r arferion parcio y tu allan i faes chwarae Heol Y Felin ac y byddant yn cysylltu â ni gyda'u canfyddiadau maes o law.

8.4 E-bost wedi'i dderbyn gan aelod o'r gymuned ynghylch pobl ifanc sy'n gyrru i fyny trwy Ffordd Y Glowyr ac yn defnyddio / delio cyffuriau yn yr ardal ger LBS / TRJ.

8.5 E-bost a dderbyniwyd gan Banc Bwyd Ammanford ynghylch nodi eu 6ed Pen-blwydd ar 31 Mai a bwydo eu 9000fed cleient ddydd Gwener 24 Mai. Fe wnaethant hefyd ddiolch i'w cefnogwyr a dydd Gwener 21 Mehefin maent bellach wedi derbyn dros 90 tunnell o fwyd wedi'i roi. Hysbysodd y Cynghorydd Price yr aelodau nid yn unig bwyd sydd ei angen ond hefyd gynhyrchion hylendid personol benywaidd.

8.6 Derbyniwyd gohebiaeth ynghylch Hywel Dda Healthboard yn cynnig datblygu Ysbyty Cyffredinol Gorllewin Cymru (Glangwili) yng Nghaerfyrddin fel yr Uned Trawma dros dro yn y blynnyddoedd yn arwain at adeiladu'r Ysbyty Gofal Cynlluniedig Brys newydd. Mae mwy o wybodaeth am hyn ar gael ar www.hywelddahb.wales.nhs.uk/traumaservices

8.7 Hysbysodd y Clerc yr aelodau am erthygl yr oedd wedi'i darllen yng nghylchgrawn SLCC ynghylch dogfennau a ddylai fod ar wefan y cyngor cymunedol. Ymdrinnir â hyn fel rhan o'r angen i ddiweddarau'r wefan fel y crybwyllwyd ym mhwynt 7.6 yn Gohebiaeth ym mis Mehefin cofnodion y mae angen eu gweithredu erbyn 23 Medi 2020.

8.8 E-bost a dderbyniwyd trwy OVW ynghylch 'A oes coeden yn eich cymuned yr hoffech ei hyrwyddo?' A allai ddefnyddio rhywfaint o 'Tree-L-C' o ran grant gofal coed o £ 1,000? Mae'r enwebiadau ar agor tan 19eg Gorffennaf 2019 a bydd pleidlais gyhoeddus yn yr Hydref. Ar hyn o bryd mae Ymddiriedolaeth y Coetir (Coed Cadw) yn trefnu cystadleuaeth Coeden y Flwyddyn Cymru.

Trafodaeth ynglŷn â'r goeden 'Oak' ar y Llwybr Du sydd ar y Llwybr Troed Cyhoeddus ger Ffordd Maes Y Bedw Lane. Gofynnodd y Cynghorydd Price am y goeden 'Yew' sydd yn Eglwys Betws, Ffordd Betws. Mae'r Cynghorydd Price eisiau gwybod oedran y goeden ywen a gofynnodd a oedd TPO arni.

PENDERFYNWYD y Clerc i wneud ymholiadau ynglŷn â'r goeden ywen, aelodau o'r Gymuned i'w holi am y Dderwen.

8.9 Gohebiaeth a dderbyniwyd ynghylch Prosiect Goleuadau Cyngor Cymuned y Cyngor Sir, cafwyd trafodaeth ynghylch newid y goleuadau yn y gymuned a bod benthyciad i ariannu hwn yn ad-daladwy dros nifer o flynyddoedd. Gofynnodd y Cadeirydd gwestiwn ynghylch gallu cael Nadolig Llawen wrth fynedfa Betws na chaniatawyd o'r blaen gan fod angen pyst metel ac roedd y pyst yn bolion telegraff pren. Gofynnodd y Cynghorydd Price ynglŷn â defnyddio Solar sy'n opsiwn cynaliadwy ar gyfer goleuo. Cynigiwyd gan y Cynghorydd Lucy Jones ac eiliwyd gan y Cynghorydd Lynwen Phillips y dylai'r cyngor cymunedol gymryd rhan yn y Prosiect Goleuadau Cymunedol.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn e-bostio'r Cyngor Sir ynghylch y Prosiect Goleuadau a gofyn y cwestiynau a godwyd gan y cynghorwyr.

9. MATERION CYNLLUNIO

- a. E / 38960 - Estyniad deulawr ym mwthyn Gallant ar Ffordd y Cynol
- b. E / 37976 - Apêl - tir y tu ôl i 90 a 92 Ffordd y Cynol

PENDERFYNWYD i'r Clerc i hysbysu adran gynllunio'r CSC o'r drafodaeth ynghylch y ceisiadau uchod.

10. TALIADAU CYFRIFON / DONIADAU / CEISIADAU ARIANNU

10a. CYFRIFON

1. Treth Incwm Clercod/NI/Emp NI	£ 230.22
2. Cyflogau a Lwfansau Clercod	£ 760.22
3. Costau Postio	£ 12.02
4. Yswiriant Bwrdeistrefol Zurich (Adnewyddu Blynnyddol)	£1162.85
5. Meithrinfeydd a Thirweddau Wrenvale	£3798.00

PENDERFYNWYD y dylid talu'r uchod hefyd bod tâl y Clerc ar gyfer mis Gorffennaf yn cael ei awdurdodi gan y Cadeirydd a gynigiwyd gan y Cyng. Price a'i eilio gan y Cynghorydd Lucy Jones.

10b. DONIADAU / CEISIADAU ARIANNU

Ni dderbyniwyd yr un.

10c ARCHWILIAD

Yn aros am ganlyniadau Archwilio Allanol.

NODWYD yr uchod.

11.ADRODDIADAU

11a. Atgoffodd y cleric y rhai oedd yn bresennol o'r hyfforddiant Cod Ymddygiad ddydd Mawrth 16eg Gorffennaf am 6 - 8:30 yn Neuadd y Sir yng Nghaerfyrddin.

11b. Gofynnodd y Cynghorydd Lucy Jones am i ddynes sydd eisiau helpu gyda chasglu sbwriel ac ati gysylltu â hi yn y parciau / meysydd chwarae. Dywedodd y Cadeirydd fod yna reolau a rheoliadau ynghylch yswiriant, dim ond 6 gwirfoddolwr ar y tro a ganiateir.

PENDERFYNWYD i'r Clerc ddarganfod am Wirfoddolwyr yn helpu yn y parciau / meysydd chwarae a'r hyn y gallant ac na allant ei wneud / faint ac ati.

11c. Cynigiodd y Cynghorydd Phillips y dylid diweddarau'r dudalen Facebook - Save Your Park gyda'r ffaith ei bod bellach wedi'i phrydlesu gan Gyngor Cymuned Betws gan Gyngor Sir Sir Gaerloyw ac yna i gau'r dudalen Facebook. Cytunwyd ar hyn gan aelodau.

11d. Hysbysodd y Cynghorydd Price yr aelodau am fynd i Ardd Fotaneg Genedlaethol Cymru ar gyfer cwrs Rheoli Mannau Gwyrdd lle roedd yn annog bioamrywiaeth mewn Mannau Gwyrdd Cymunedol sy'n helpu'r bywyd gwyllt a phlanhigion brodorol yn ogystal â helpu i leihau costau cynnal a chadw. Enghreifftiau fel gadael rhai ardaloedd â glaswellt hirach a dim ond torri llwybrau a / neu batrwm tebyg i ddrysfa, gadael y glaswellt yn hirach o dan goed i'w 'llinell ddiferu', torri peth o'r glaswellt ar lefel uwch i ganiatáu i blanhigion flodeuo, gan adael ymyl llydan ac ymylon cregyn bylchog fel ar hyd yr afon ym mharc Betws. Mae gan rai parciau Ogofâu Gwenyn sy'n ddiogel i'r cyhoedd ac yn helpu'r gwenyn. Bydd Parc Betws yn cael ei gyflwyno ar gyfer gwobr y Faner Werdd y flwyddyn nesaf ac mae'r uchod i gyd yn helpu i ennill y wobr hon ynghyd â gweithio gydag ysgolion / colegau lleol i wneud gwestai byg, blychau adar, blychau draenogod ac ati.

Mae gan y mwyafrif o barciau cymunedol yr un problemau â sbwriel, llanast cŵn, poteli a chwpanau plastig ac ati.

Mae yna raglen NESTA ar gyfer grantiau ar gyfer rhodfeydd afonydd ac annog bywyd gwyllt yn ogystal ag ar gyfer cyllid ar gyfer prosiectau synhwyraidd, Ymddiriedolaeth Amgylchedd Cymru (WET). Nid oes grantiau ar gael ar gyfer cynnal a chadw parciau / meysydd chwarae / mannau gwyrdd ac ati. Mae grantiau'n dod yn fwyfwy anodd eu cael ar gyfer prosiectau ac maent ar gael ar gyfer prosiectau newydd yn unig.

Ymhlith y syniadau y mae parciau eraill wedi'u gwneud mae beiciau ar gyfer cyfeillio, gwirfoddolwyr sy'n gwerthu planhigion, ardal barbeciw - a allai fod yn syniad i'r hen Lysoedd Tennis gan nad oes unrhyw grantiau ar gyfer mentrau Gêm Bêl, ciosgau lluniaeth.

Mae angen i bob Cyngor Cymuned ymgynghori â'u Cymuned trwy gynnal arolwg i fesur beth mae eu cymuned ei eisiau yn eu lleoedd gwyrdd.

11e Dywedodd y Cyngorydd Richards fod 4 llythyr ar goll ar ddarn o offer yr Wyddor ym maes chwarae Heol Y Felin.

PENDERFYNWYD Clerc i fynd ar ôl Contractwr Parciau a Chwarae.

Roedd y Cyngorydd Price

11f eisiau'r cyfrinair er mwyn gweld y teledu cylch cyfyng sy'n cynnwys Maes Chwarae Heol Y Felin ynghylch y materion difrod troseddol parhaus.

11g Mae'r Cyng. Price eisiau cyfarfod safle brys ynglŷn â chael llinellau melyn yn Heol Y Felin ond mae'r mater hwn yn cael ei fonitro gan Gyngor Sir Caerfyrddin gweler pwynt 8.3 uchod yn yr Ohebiaeth.

12. UNRHYW FATER ARALL

Dim

Gofynnodd aelod o'r cyhoedd i adael er mwyn trafod mater sydd yng nghyfnod cynnar yr ymgyfreitha.

13. ADRODDIADAU EITHRIEDIG

Cafwyd trafodaeth ynghylch mater parhaus o beidio â thalu rhent gan y RFC, mae'r Cyngor Cymuned yn defnyddio'r arian hwn ar gynnal a chadw maes chwarae Heol Y Felin a'r maes parcio ger y RFC yn hytrach na'i gymryd o'u hunig un arall. incwm sy'n dod o'r praesept (cyfran pob preswlydd o'u taliad Treth Gyngor). Y Cyngorydd Lucy Jones i anfon e-bost at y Clerc gyda chwestiynau sydd ganddi ar gyfer y Cyfreithiwr y gellir eu codi yn y cyswllt nesaf.

Cyfarfod ar gau am 9:20pm.

